

den wij in de revalidatie natuurlijk fantastisch.

En dan ja, m'n grote droom is altijd nog te helpen bij het opzetten van een Instituut voor de Revalidatie waar research gedaan zou kunnen worden en nieuwe methodes ontwikkeld zouden kunnen worden. Er is daar in de loop van de jaren wel wat aan gedaan — de stagiaires hebben onderzoeksapparatuur en boeken meegenomen als ze terug gingen — maar het is niet echt systematisch gebeurd. Nou ja, dat heeft ook het voordeel dat er niet achteloos een vreemd lichaam in Vietnam gedropt is.

Efficiente methode

— *Hoe gaat de zaak nu verder, want het is jullie taak het werk „af te bouwen”.*

Wilbert Nieuwstraten: Toen ik in 1975 echt begon dacht ik: in 1977, 1978 is de zaak klaar. Maar er waren zo gigantisch veel problemen, ik had nooit kunnen voorzien dat we nu nog bezig zouden zijn. Dat je een jaar lang moet wachten op een brief uit Vietnam! Dat we twee jaar hebben moeten leuren om geld te vinden voor dat filmproject. Dat zijn factoren die je niet voorziet.

Wat moet er nog gebeuren? De produktiekant van de rolstoelen. Het stagiaire-project zal wel gewoon doorlopen. Maar met het filmproject is het nog helemaal de vraag of er nog meer films gemaakt kunnen worden. De film over revalidatie van amputaties is klaar. Dat heeft zo'n 250.000 gulden gekost. Nu vragen de Vietnamezen om een dergelijke film over halfzijdig verlamden, een andere categorie patiëntenzorg, die ook ontwikkeld zou moeten worden. Inhoudelijk kunnen ze zo'n film nog niet zelf maken. We hebben dus wel de methode ontwikkeld

voor taallose film. Maar het geld ontbreekt om meer films te maken. Nog zo'n taallose film kan zo weer de hele wereld over. Voor die rolstoel is ook uit andere landen belangstelling, Nigeria bij voorbeeld wil hem ook hebben. Dan denk je: „Ik zou best iemand willen betalen om de lichaamsmaten in Nigeria op te vragen en het ding voor Nigeria te herontwerpen”. Er zou dus een fantastisch mooie ontwikkeling plaats kunnen vinden. Die rolstoel, dat is weer een modern produkt en we hebben er zelfs mee in een innovatieblaadje gestaan.

Maar ja, dan weet je gewoon dat dat niet meer het niveau van universitaire samenwerking is. We hebben een methode ontwikkeld en daarmee is het werk van de universiteit gedaan. Als ik achteraf kijk, waar heb je nu een steek laten vallen, dan is het dat we ons niet bij voorbaat gerealiseerd hebben dat er dan een andere instantie zou moeten zijn om met het werk door te gaan.

— *Uit jullie manier van werken is duidelijk geworden dat je niet noodzakelijkerwijs in een ontwikkelingsland hoeft te zitten.*

Marcel Meijer: Ik denk dat de winst van deze methode is dat het ontzettend goedkoop is. Gezien de weinige financiële middelen is het effect groot. Het is dus een efficiënte methode. En het andere punt is: je ziet het resultaat gewoon! En dat is zo ontzettend anders met al die vrijwilligers die terugkomen. Totaal gefrustreerd van „Ja, alles was geregeld alleen had ik geen zaag of geen hamer. Dus ja, ik kon een beetje bewegen met die poliokinderen maar ik kon ze geen stok geven”.

Het loopt altijd vast op praktische problemen, die je eigenlijk van te voren zou kunnen verzinnen. Dat soort frustraties hebben we niet. □

Braille druk in Hanoi

Zuid-Afrika heeft toegegeven dat militairen in haar dienst een missie hebben uitgevoerd in Zimbabwe, zo is eind augustus bekend geworden. Zuidafrikaanse militairen waren eerder dit jaar betrokken bij een mislukte coup op de Seychellen, opereren met de regelmaat van de (doods)klok in Angola, en spelen ook een cruciale rol in het verzet tegen de Frelimoregering in Mozambique. Zuid-Afrika opereert regelmatig al dan niet openlijk maar in elk geval gewelddadig buiten haar landsgrenzen. Olieleidingen, bruggen en spoorlijnen worden gesaboteerd in de zogenaamde „zwarte” buurstaten van Zuid-Afrika; leiders van de multiraciale verzetsbeweging African National Congress worden vermoord in Harare (Zimbabwe), Manzini (Swaziland), Maputo (Mozambique).

Wat is het, dat het voor Zuid-Afrika blijkbaar zo iets moeilijks maakt om binnen de eigen grenzen te blijven? Avonturisme? Een moderne vorm van landjepik, gespeeld door stoere jongens? Elitaire minachting voor landen waar blanken niet langer exclusief de macht uitoefenen? Sprongen van een kat die in het nauw gedreven wordt door de muizen van de VN, de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid, de anti-apartheidsbewegingen? Al zit de kat moeilijk en zijn haar sprongen raar, ze zijn verre van willekeurig en ze maken onderdeel uit van een doordachte strategie — daarvan kunnen we zeker zijn.

Nadat, in de eerste helft van de vorige eeuw, de stoeten van voortrekkers en goudgravers van Kaapstad noordwaarts trokken, bleek al gauw dat men nagelaten had de ossewa's van remmen te voorzien. Cecil Rhodes droomde van een imperiale verbinding van Kaap (de Goede